

ситуация, от която всички са „доволни“. Поставям думата в кавички, защото учителите никак не са доволни от това състояние на нещата, но като не виждат възможности за промяна, на практика поддържат статуквото. Децата също нямат особен интерес да го променят, тъй като приоритетите на по-голямата част са различни от образованието. Както става ясно от интервютата с младежи от ромски произход, още в училищна възраст те са поставени пред съвсем различни избори от този да учат и да завършат – на момчетата се налага да помагат за издръжката на семейството си, тъй като за родителите е трудно или невъзможно (поради заболявания) да се справят сами; момичетата следва да се запишат в ролята на добри съпруги според разбиранята на общността.¹¹⁰ Тук е важно да уточним – учителите изрично казват, че има прилежни деца, които посещават училище редовно, учат и смятат образованието за важно: „те вече са си добри деца и си овладяват и материал, и всичко, те идват... и от къщи да овладяват материала и да са си винаги редовно написани домашни, тетрадка по всичко“ (уч. 10). Явно обаче тези случаи са изключения от общото правило за децата, че образованието не може да им даде кой знае какво. Така че децата също участват в поддържането на статуквото, както и родителите им – общността в ромските квартали не оказва натиск върху учителите за по-добра подготовка на децата. И така – учителите наблюдават и регистрират различията от това, което според тях би трябвало децата да бъдат и да правят, но не могат да намерят път как да променят нагласите на децата към ползата от образованието.

¹¹⁰ За причините за прекъсване на образованието при младите роми вж. „Младите роми за училището и образованието“. Важно е в следващо изследване да се улови този момент на прекъсване на образованието, за да се провери, доколко фактът, че спират да ходят на училище, е значимо събитие за самите млади роми т.е. дали те смятат, че това е компромис със себе си в името на семейството или го приемат за нормален път на развитие.